

PODVOJNÉ ÚČTOVNÍCTVO

zákon s komentárom

FO a PO • vedenie účtovníctva
preukázateľnosť účtovnej závierky
účtovné sústavy a doklady
spôsoby oceňovania • register
inventarizácia • dokumentácia

postupy účtovania PÚ

PODVOJNÉ ÚČTOVNÍCTVO s komentárom a príkladmi

Vážení čitatelia!

Podvojnú účtovníctvo je jeden zo spôsobov vedenia účtovníctva. Je založené na princípe zachytenia každej položky na dvoch účtoch – na jednej strane ako „Má dať“ a na druhej strane „Dať“. Je povinné predovšetkým pre právnické osoby zapísané do obchodného registra. Podvojnú účtovníctvo zreteľne oddeľuje príjmy od výnosov a výdavky od nákladov, účtuje sa v účtovných knihách. **Ako funguje podvojnú účtovníctvo? Akú formu musí mať podvojnú účtovníctvo? Aké informácie sa môže podnikateľ dozvedieť z podvojnú účtovníctva a ktorý podnikateľ má povinnosť viesť podvojnú účtovníctvo, respektíve ktorý podnikateľ si ho môže vybrať dobrovoľne?** Odpovede na tieto, ale i ďalšie otázky sa dočítate na ďalších stranách. **K téme účtovníctva** sa venujú aj ďalšie publikácie z portfólia Vydavateľstva PORADCA. Úplné znenie právnych predpisov k účtovníctvu sme vydali v publikácii **Zákony I časť B 2022**,

jednoduchému účtovníctvu sa venuje odborná publikácia **Jednoduché účtovníctvo**, daňovým a nedaňovým výdavkom z pohľadu účtovníctva sa venuje odborná publikácia **Daňové a nedaňové výdavky**, prípady z praxe z oblasti účtovníctva rieši mesačník **1000 riešení a 100 otázok a odpovedí** a aktuálne témy týkajúce sa účtovníctva vydávame v periodickej publikácii **Dane, účtovníctvo bez chýb, pokút a penále**. Každoročne k ukončeniu účtovného obdobia vydávame publikáciu **Účtovná závierka** pre podnikateľov účtujúci v podvojnom účtovníctve. Celú ponuku nájdete na **e-shope www.poradca.sk**, kde máte možnosť si publikácie aj objednať. V prípade otázok kontaktujte zákaznícke centrum denne od 9.00 do 15.00 hod. Naše pracovníčky Vám ochotne pomôžu zorientovať sa v našej ponuke.

Verím, že aj táto publikácia bude pre Vás hodnotným pomocníkom pri riešení účtovných prípadov a teším sa na Vašu spätnú väzbu.

Prajem Vám poučné čítanie.

zodpovedná redaktorka

OBSAH

1. Zákon o účtovníctve s komentárom a príkladmi Príloha: Zoznam preberaných právne záväzných aktov EÚ	Zákon č. 431/2002 Z. z.	2 238
2. Postupy účtovania v PÚ s komentárom a príkladmi Príloha č. 1: Rámcová účtovná osnova pre podnikateľov Príloha č. 2: Zoznam preberaných právne záväzných aktov EÚ	Opatrenie MF SR č. 23054/2002-92 218	240 480 488

DEDIČSKÁ PRÍRUČKA

Vydavateľ
Poradca, s.r.o.
Pri Celulóžke 40
010 01 Žilina
IČO: 36371271
www.poradca.sk

Zákaznícky servis od 9⁰⁰ – 15⁰⁰
tel: **041-5652 871, 877, 879**
0915 033 300
e-mail: **abos@poradca.sk**

Tlač ISBN apríl 2022
978-80-8162-232-8

Zodpovedná redaktorka Stanislava Kresaňová
redakcia@poradca.sk

Za obsah príspevkov a pravdivosť údajov zodpovedá autor.

1. *Zákon o účtovníctve s komentárom a príkladmi*

Ing. Ľudmila Novotná

PREHLAD

Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve

PRVÁ ČASŤ ZÁKLADNÉ A VŠEOBECNÉ USTANOVENIA	§ 1 – 8	3
DRUHÁ ČASŤ ÚČTOVNÉ SÚSTAVY, ÚČTOVNÉ DOKLADY, ÚČTOVNÉ ZÁPISY A ÚČTOVNÉ KNIHY	§ 9 – 16	47
TRETIA ČASŤ ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA	§ 17 – 22b	88
ŠTVRTÁ ČASŤ REGISTER	§ 23 – 23d	132
PIATA ČASŤ SPÔSOBY OCEŇOVANIA	§ 24 – 28	144
ŠIESTA ČASŤ INVENTARIZÁCIA	§ 29 – 30	190
SIEDMA ČASŤ ÚČTOVNÁ DOKUMENTÁCIA	§ 31 – 37	205
ÔSMA ČASŤ OSOBITNÉ USTANOVENIA NA ÚČELY PRECHODU ZO SLOVENSKEJ MENY NA EURO	§ 37a – 37d	220
DEVIATA ČASŤ ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA	§ 38 – 41	222
PRÍLOHA ZOZNAM PREBERANÝCH PRÁVNE ZÁVÄZNÝCH AKTOV EURÓPSKEJ ÚNIE		238

o účtovníctve

v znení

zákona č. 562/2003 Z. z., zákona č. 561/2004 Z. z., zákona č. 518/2005 Z. z., zákona č. 688/2006 Z. z., zákona č. 198/2007 Z. z., zákona č. 540/2007 Z. z., zákona č. 621/2007 Z. z., zákona č. 378/2008 Z. z., zákona č. 465/2008 Z. z., zákona č. 567/2008 Z. z., zákona č. 61/2009 Z. z., zákona č. 492/2009 Z. z., zákona č. 504/2009 Z. z., zákona č. 486/2010 Z. z., zákona č. 547/2011 Z. z., zákona č. 440/2012 Z. z., zákona č. 352/2013 Z. z., zákona č. 463/2013 Z. z., zákona č. 333/2014 Z. z., zákona č. 130/2015 Z. z., zákona č. 423/2015 Z. z., zákona č. 125/2016 Z. z., zákona č. 264/2017 Z. z., zákona č. 275/2017 Z. z., zákona č. 213/2018 Z. z., zákona č. 363/2019 Z. z., zákona č. 390/2019 Z. z., zákona č. 198/2020 Z. z., zákona č. 421/2020 Z. z. **a zákona č. 456/2021 Z. z.**

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ ZÁKLADNÉ A VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

§ 1

Predmet úpravy

(1) Tento zákon upravuje

- a) rozsah, spôsob a preukázateľnosť vedenia účtovníctva
  1. právnických osôb,¹⁾ ktoré majú sídlo na území Slovenskej republiky,
  2. zahraničných právnických osôb,²⁾ ak na území Slovenskej republiky podnikajú alebo vykonávajú inú činnosť podľa osobitných predpisov,³⁾
  3. zahraničných fyzických osôb^{3a)} a slovenských fyzických osôb, ktoré podnikajú alebo vykonávajú inú samostatnú zárobkovú činnosť, ak preukazujú svoje výdavky vynaložené na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie príjmov na účely zistenia základu dane z príjmov podľa osobitného predpisu⁴⁾ okrem zahraničných fyzických osôb a slovenských fyzických osôb, ktoré vedú daňovú evidenciu podľa osobitného predpisu,^{4a)} pričom slovenskou fyzickou osobou sa na účely tohto zákona rozumie fyzická osoba, ktorá má trvalý pobyt^{4aa)} na území Slovenskej republiky,
  4. obchodnej spoločnosti a družstva odo

dňa obnovenia zápisu obchodnej spoločnosti a družstva v obchodnom registri z dôvodu nariadenia dodatočnej likvidácie do dňa výmazu obchodnej spoločnosti a družstva z obchodného registra z dôvodu skončenia dodatočnej likvidácie,

- b) rozsah, obsah a preukázateľnosť účtovnej závierky,
  - c) register účtovných závierok (ďalej len „register“).
- (2) Osoby podľa odseku 1 písm. a) sa považujú za účtovnú jednotku.
- (3) Tento zákon sa vzťahuje aj na fyzické osoby, ktoré nie sú účtovnými jednotkami,
- a) ktoré majú trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, ak im vzniknú povinnosti v súvislosti s uchovávaním účtovnej dokumentácie účtovnej jednotky, ktorá zaniká bez právneho nástupcu alebo končí podnikanie alebo inú zárobkovú činnosť, alebo
  - b) ktorým vznikla povinnosť uloženia dokumentov podľa § 23a ods. 10.

Komentár k § 1

Komentár k zmenám účinným od 1. 1. 2022 – zákon č. 456/2021 Z. z.:

Zákon o účtovníctve upravuje

- a) *vedenie účtovníctva pre slovenské právnické osoby, zahraničné právnické osoby, zahraničné fyzické osoby a slovenské fyzické osoby*

a pre obchodné spoločnosti a družstvo z dôvodu nariadenia dodatočnej likvidácie,

- b) účtovnú závierku,
- c) register účtovných závierok.

V nadväznosti na novelu Obchodného zákonníka zákonom č. 390/2019 Z. z., na základe ktorej sa od 1. októbra 2020 do obchodného registra nezapisujú fyzické osoby, došlo k zmene v nasledovných ustanoveniach zákona o účtovníctve:

- v § 1 ods. 1 písm. a) zákona o účtovníctve spresňuje sa vymedzenie osôb, ktoré sa považujú za účtovnú jednotku. **Zahraničné právnické osoby** sú účtovnými jednotkami, ak na území SR podnikajú alebo vykonávajú inú činnosť podľa osobitných predpisov; **zahraničné fyzické osoby**, rovnako ako **slovenské fyzické osoby, sú účtovnou jednotkou len vtedy, ak preukazujú svoje výdavky vynaložené na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie príjmov** na účely zistenia základu dane z príjmov s výnimkou tých účtovných jednotiek, ktoré sa rozhodnú viesť daňovú evidenciu podľa zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení n. p. Pri zahraničných fyzických osobách zákon o účtovníctve odkazuje na § 21 ods. 4 písm. a) Obchodného zákonníka a pri zahraničných právnických osobách na § 21 ods. 4 písm. b) Obchodného zákonníka. Podľa § 21 ods. 4 Obchodného zákonníka oprávnenie zahraničnej osoby podnikat' na území SR vzniká ku dňu
  - a) vzniku živnostenského oprávnenia alebo iného ako živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov zahraničnej fyzickej osobe, a to v rozsahu predmetu podnikania zapísaného v živnostenskom registri alebo inej evidencii ustanovenej osobitným zákonom, alebo
  - b) zápisu podniku alebo organizačnej zložky podniku zahraničnej právnickej osoby do obchodného registra, a to v rozsahu zapísaného predmetu podnikania; návrh na zápis podáva zahraničná právnická osoba.

Zároveň zákon č. 456/2021 Z. z. definuje **slovenskú fyzickú osobu ako fyzickú osobu, ktorá má trvalý pobyt na území SR**.

Uvedené právnické a fyzické osoby sa pre účely zákona o účtovníctve považujú za účtovné jednotky.

1. Účtovné jednotky podľa zákona o účtovníctve

1.1 Slovenské právnické osoby

Zákon o účtovníctve sa vzťahuje na právnické osoby, ktoré majú sídlo na území Slovenskej republiky. Zákon o účtovníctve právnické osoby nedefinuje, ale odvoláva sa na ustanovenie § 18 Občianskeho zákonníka, v ktorom je právnická osoba vymedzená. Podľa tohto ustanovenia právnickú osobu možno vymedziť ako organizáciu osôb (fyzických alebo právnických) alebo majetku vytvorenú za určitým účelom, ktorej právo priznáva právnu subjektivitu. Právnickou osobou môže byť len subjekt, ktorý spĺňa zákonom predpísané podmienky na to, aby právnická osoba mohla vzniknúť. Právnická osoba predovšetkým musí byť zriadená, resp. založená, písomnou zmluvou alebo zakladacou listinou a musí vzniknúť, a to tým, že bude zapísaná do obchodného alebo iného zákonom určeného registra (zákon rozlišuje zriadenie právnickej osoby od jej vzniku).

Podľa § 18 ods. 2 Občianskeho zákonníka právnickými osobami sú:

- a) združenia fyzických alebo právnických osôb,
- b) účelové združenia majetku,
- c) jednotky územnej samosprávy,
- d) iné subjekty, o ktorých to ustanovuje zákon.

Združenia fyzických alebo právnických osôb

Združením fyzických alebo právnických osôb, ktoré majú právnu subjektivitu, **sú obchodné spoločnosti** (verejná obchodná spoločnosť, komanditná spoločnosť, spoločnosť s ručením obmedzeným, akciová spoločnosť, jednoduchá spoločnosť na akcie a **družstvá**).

Medzi združenia fyzických alebo právnických osôb patria aj **občianske združenia, spolky a odborové organizácie**, ak vznikli spôsobom ustanoveným v zákone č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov. **Politické strany a politické hnutia** ako právnické osoby

môžu vzniknúť za podmienok ustanovených v zá-
kone č. 85/2005 Z. z. o politických stranách a po-
litických hnutiach v znení neskorších predpisov.
Právnickými osobami sú tiež **cirkvi a nábožen-
ské spoločnosti** fungujúce v súlade so zákonom
č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a po-
stavení cirkví a náboženských spoločností v zne-
ní neskorších predpisov. Do tejto skupiny práv-
nických osôb možno zaradiť aj **samosprávne
komory** (napr. Slovenská advokátska komora),
ktoré majú skôr povahu osôb verejného práva.
Korporáciami sú takisto aj **záujmové združenia
právnických osôb** založené podľa § 20f a nasl.
Občianskeho zákonníka.

Právnickou osobou nie je podnik (§ 5 Obchodné-
ho zákonníka) a ani organizačná zložka podni-
ku (odštepny závod). Definovanie organizačnej
zložky ako „odštepny závod“ sa od 1. 10. 2020
ruší (§ 7 Obchodného zákonníka). **Pod podni-
kom** Obchodný zákonník rozumie súbor hmot-
ných, ako aj osobných a nehmotných zložiek
podnikania. Hmotné zložky podnikania sú napr.
stroje, zariadenia a pod., osobnými zložkami
podniku sú zamestnanci podniku a nehmotnými
zložkami podniku sú všetky nehmotné vlastnos-
ti podniku, napr. logo, obchodné meno a pod.
Možno konštatovať, že podnik je určitým celkom
podnikateľskej činnosti, uskutočňovanej v rámci
jedného podnikateľského subjektu. V § 7 ods. 3
Obchodného zákonníka je zadaná **pre-
vádzkareň**, ktorou sa rozumie priestor, v ktorom
sa uskutočňuje určitá podnikateľská činnosť. Pre-
vádzkareň musí byť označená obchodným me-
nom podnikateľa, ku ktorému sa môže pripojiť
názov prevádzkareň alebo iné rozlišujúce ozna-
čenie. S prevádzkarňou ako takou sa stretávame
aj v živnostenskom zákone, podľa ktorého pre-
vádzkarňou je priestor, v ktorom sa prevádzkuje
živnosť, napr. výrobný závod, autoservis, kader-
níctvo, reštaurácia a pod.

Poznámka

Novelou Obchodného zákonníka zákonom
č. 390/2019 Z. z. sa s účinnosťou od 1. 10.
2020 z § 7 Obchodného zákonníka, kde je
zadefinovaná organizačná zložka podni-
ku, vypustil pojem „odštepny závod“, ktorý

bol zadaný ako organizačná zložka
podniku. Od 1. 10. 2020 **organizačná zlož-
ka podniku je zadaná ako organi-
začný útvar podniku** podľa Obchodného
zákonníka alebo podľa osobitného zákona.
Pri prevádzkovaní organizačnej zložky pod-
niku sa používa obchodné meno podnikate-
ľa s dodatkom, že ide o organizačnú zlož-
ku podniku. Organizačnú zložku podniku
právnickej osoby možno na návrh zapísať
do obchodného registra. Zápis organizač-
nej zložky podniku do obchodného registra
môžu požiadať už len právnické osoby (fyzic-
ké osoby sa do obchodného registra od 1. 10.
2020 už nezapisujú).

Účelové združenia majetku

Za účelové združenia (súbory) majetku sa po-
važujú právnické osoby, ktorých základom nie je
osobná zložka, ale vecná zložka (majetok). **Úče-
lovými združeniami majetku sú najmä nadá-
cie** (zákon č. 34/2002 Z. z. o nadáciách a o zmene
Občianskeho zákonníka v znení neskorších pred-
pisov) a **fondy**, ktoré sa vytvárajú na báze zdru-
ženia majetku. Pre ne je charakteristické, že majú
tiež osobný základ (fyzické osoby, ktoré zabezpe-
čujú ich činnosť nemajú postavenie členov alebo
spoločníkov, ale postavenie zamestnancov).

Právnickou osobou môže byť aj **štátny fond**,
ktorý sa zriaďuje na základe zákona na finan-
covanie osobitne určených úloh. Okrem štátnych
fondov môžu byť zákonom zriadené verejnopráv-
ne fondy, ako sú napr. **umelecké fondy** (Literárny
fond, Hudobný fond, Fond výtvarných umení),
Fond ochrany vkladov (zákon č. 118/1996 Z. z.
o ochrane vkladov a o zmene a doplnení niektorých
zákonov), súkromné fondy, ktorými sú napr.
neinvestičné fondy zriadené na základe zá-
kona č. 147/1997 Z. z. o neinvestičných fondoch
o doplnení zákona Národnej rady Slovenskej re-
publiky č. 207/1996 Z. z. Medzi fondy zriadené
zákonom parí napr. **Fond národného majetku
a Pozemkový fond**.

Jednotky územnej samosprávy

Medzi jednotky územnej samosprávy patrí napr.
obec (zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení
v znení neskorších predpisov) a **vyšší územný**

celok (zákon č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov v znení neskorších predpisov – zákon o samosprávnych krajoch).

Iné subjekty, o ktorých to ustanovuje zákon

Z iných subjektov sa za právnické osoby považujú štátne podniky, štátne peňažné ústavy, rozpočtové a príspevkové organizácie zriaďované ústrednými orgánmi štátnej správy, burzy, obecné podniky zriaďované obcami, právnické osoby zriaďované zákonom napr. Slovenská televízia, Slovenský rozhlas, Spoločenstvo vlastníkov bytov, Sociálna poisťovňa, neziskové organizácie poskytujúce všeobecne prospešné služby atď.

Podľa § 3 zák. č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločstvách pozemkové spoločenstvo je právnická osoba podľa § 18 ods. 2 písm. d) Občianskeho zákonníka (iné subjekty).

Vedenie účtovníctva v pozemkových spoločstvách s právnou subjektivitou

Do 31. 12. 2007 pozemkové spoločenstvá viedli účtovníctvo ako nepodnikateľské účtovné jednotky, buď

- a) jednoduché účtovníctvo pre neziskové organizácie,
- b) podvojnú účtovníctvo pre neziskové organizácie.

Od roku 2008 museli viesť jednoduché alebo podvojnú účtovníctvo ustanovené pre podnikateľské subjekty.

Zákonom č. 378/2008 Z. z. bol zmenený a doplnený s účinnosťou od 1. 12. 2008 zákon o účtovníctve (§ 9 ods. 2 písm. e) tak, že pozemkové spoločenstvá s právnou subjektivitou, ak ich príjmy nedosiahli v predchádzajúcom účtovnom období 99 581,76 €, od 1. 3. 2009 sumu 200 000 € (zvýšenie sumy sa ustanovilo zákonom č. 61/2009 Z. z.), mohli účtovať v sústave jednoduchého účtovníctva. Jednoduché účtovníctvo museli viesť podľa Opatrenia MF SR č. MF/27076/2007-74, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a podrobnosti o usporiadaní, označovaní a obsahom vymedzení položiek účtovnej závierky pre účtovné jednotky účtujúce v sústave jednoduchého účtovníctva, ktoré podnikajú alebo vykonávajú inú samostatnú zárobkovú činnosť, ak preukazujú

svoje výdavky vynaložené na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie príjmov na účely zistenia základu dane z príjmov v znení neskorších predpisov.

Uvedená zmena bola ustanovená aj do § 1 písm. c) Opatrenia MF SR č. MF/24101/2008-74 (FS 13/2007), ktorým došlo k zmene postupov účtovania v jednoduchom účtovníctve pre podnikateľov od 1. 12. 2008. Podľa prechodného ustanovenia § 39e zákona o účtovníctve sa ustanovenie § 9 ods. 2 v znení účinnom od 1. decembra 2008 použilo už pri zostavovaní účtovnej uzávierky za účtovné obdobie roka 2008.

Ak sa pozemkové spoločenstvo dobrovoľne rozhodlo účtovať v sústave podvojného účtovníctva pre podnikateľov (Opatrenia MF SR č. 23054/2002-92 v znení neskorších predpisov), mohlo v tejto sústave účtovať už v roku 2008.

Od 1. 1. 2012 musí pozemkové spoločenstvo viesť podvojnú účtovníctvo pre podnikateľov bez ohľadu na sumu dosiahnutých príjmov.

Na základe zákona č. 547/2011 Z. z., ktorým sa novelizoval zákon o účtovníctve, od 1. 1. 2012 zanikla možnosť, aby pozemkové spoločenstvo viedlo jednoduché účtovníctvo. K úprave sa pristúpilo preto, že išlo o jediný typ právnickej osoby – podnikateľov, ktorí viedli jednoduché účtovníctvo. V súlade s § 39i ods. 1 zákona o účtovníctve pozemkové spoločenstvo, ktoré viedlo jednoduché účtovníctvo, malo otvoriť účtovné knihy v sústave podvojného účtovníctva k 1. januáru 2012, ak má účtovné obdobie kalendárny rok alebo prvým dňom účtovného obdobia, ktoré začína po 1. januári 2012, ak má účtovné obdobie hospodársky rok.

Podvojnú účtovníctvo musí pozemkové spoločenstvo viesť podľa Opatrenia MF SR č. 23054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva v znení neskorších predpisov.

1.2 Zahranličné právnické osoby, ktoré podnikajú na území SR

Zákon o účtovníctve sa vzťahuje aj na **zahranličné právnické osoby**, ak na území SR podnikajú alebo vykonávajú inú činnosť podľa zákona o dani z príjmov. **Oprávnenie zahraničnej oso-**

by podnikat' na území SR vzniká ku dňu zápisu podniku alebo organizačnej zložky podniku zahraničnej právnickej osoby do obchodného registra, a to v rozsahu zapísaného predmetu podnikania; návrh na zápis podáva zahraničná právnická osoba [§ 21 ods. 4 písm. b) Obchodného zákonníka].

1.3 Zahraničné fyzické osoby a slovenské fyzické osoby

Zákon o účtovníctve sa vzťahuje na zahraničné fyzické osoby oprávnené podnikat' na území SR, ktoré vzniká ku dňu vzniku živnostenského oprávnenia alebo iného ako živnostenského oprávnenia, a to v rozsahu predmetu podnikania zapísaného v živnostenskom registri alebo inej evidencii ustanovenej osobitným zákonom [§ 21 ods. 4 písm. a) Obchodného zákonníka].

Slovenskou fyzickou osobou sa rozumie fyzická osoba, ktorá má trvalý pobyt na území SR.

Tieto zahraničné fyzické osoby a slovenské fyzické osoby sú považované za účtovné jednotky a zákon o účtovníctve sa na ne vzťahuje len v prípade, ak preukazujú svoje výdavky vynaložené na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie príjmov na účely zistenia základu dane z príjmov (vedú jednoduché účtovníctvo alebo dobrovoľne podvojné účtovníctvo) s výnimkou tých účtovných jednotiek, ktoré sa rozhodnú viesť daňovú evidenciu podľa zákona o dani z príjmov (§ 6 ods. 11 zákona o dani z príjmov).

1.4 Obchodná spoločnosť a družstvo

Odo dňa obnovenia zápisu obchodnej spoločnosti a družstva v obchodnom registri **z dôvodu nariadenia dodatočnej likvidácie** do dňa výmazu obchodnej spoločnosti a družstva z obchodného registra z dôvodu skončenia dodatočnej likvidácie – táto skupina účtovných jednotiek je do zákona o účtovníctve doplnená s účinnosťou od 1. 10. 2020 na základe zákona č. 390/2019 Z. z. (čl. XI).

Zmeny a doplnenia v zákone o účtovníctve z dôvodu **dodatočnej likvidácie** ustanovenej podľa § 75k Obchodného zákonníka:

- § 1 ods. 1 písm. a) o bod 4, ktorý ustanovuje, že obchodná spoločnosť a družstvo sa stáva

účtovnou jednotkou v prípade dodatočnej likvidácie dňom obnovenia zápisu v obchodnom registri,

- § 16 ods. 7 zákona o účtovníctve, ktorý ustanovuje začiatok a koniec účtovného obdobia v prípade dodatočnej likvidácie, a to odo dňa obnovenia zápisu účtovnej jednotky v obchodnom registri do dňa výmazu účtovnej jednotky z obchodného registra,
- § 39t ods. 1 zákona o účtovníctve (prechodné ustanovenie) ustanovuje, že § 16 ods. 7 sa po prvýkrát použije pre účtovnú jednotku, ktorej bola nariadená dodatočná likvidácia po 30. septembri 2020.

Fyzické osoby, ktoré nie sú účtovnými jednotkami

Od 1. 1. 2022 sa zákon o účtovníctve vzťahuje aj na fyzické osoby, ktoré nie sú účtovnými jednotkami, ale majú trvalý pobyt na území SR a vzniknú im povinnosti v súvislosti s **uchovávaním účtovnej dokumentácie** účtovnej jednotky, ktorá **zaniká bez právneho nástupcu alebo končí podnikanie alebo inú zárobkovú činnosť**, alebo ktorým vznikla povinnosť uloženia dokumentov podľa § 23a ods. 10 zákona o účtovníctve. Dokumenty po výmaze obchodnej spoločnosti alebo družstva z obchodného registra je povinný uložiť posledný štatutárny orgán alebo člen štatutárneho orgánu zapísaný v obchodnom registri pred výmazom obchodnej spoločnosti alebo družstva z obchodného registra, ktorý bol oprávnený konať za obchodnú spoločnosť alebo družstvo v rozsahu zapísanom v obchodnom registri pred výmazom obchodnej spoločnosti alebo družstva z obchodného registra.

Pôsobnosť zákona o účtovníctve sa teda rozšírila **aj o iné osoby**, a to za účelom zlepšenia dostupnosti účtovnej dokumentácie účtovnej jednotky, ktorá zanikla alebo skončila podnikanie, pričom podľa § 35 ods. 6 až 8 zákona o účtovníctve, **zanikajúca účtovná jednotka je povinná informovať daňový úrad o splnení svojej povinnosti tak, aby vedela preukázať napr. zmluvou, ktorá osoba bude zabezpečovať uchovanie jej účtovnej dokumentácie**. Túto informáciu zanikajúca účtovná jednotka zašle cez všeobecné podanie, v ktorom uvedie identi-

fikačné údaje tejto inej účtovnej jednotky alebo osoby. V prípade **ukončenia podnikania z dôvodu úmrtia fyzickej osoby, oznamovacia povinnosť vzniká dedičom**. Lehota na splnenie oznamovacej povinnosti je **tri kalendárne mesiace odo dňa nadobudnutia právoplatnosti uznesenia o dedičstve**.

2. Účtovná závierka

Zákon o účtovníctve upravuje aj rozsah, obsah a preukázateľnosť účtovnej závierky ÚJ.

Účtovná jednotka je povinná v súlade s vedným účtovníctvom zostavovať za účtovnú jednotku individuálnu účtovnú závierku § 17 (riadna alebo mimoriadna účtovná závierka) a 18 (priebežná účtovná závierka) alebo zostavovať individuálnu účtovnú závierku podľa § 17a (účtovná zvierka zostavená podľa medzinárodných štandardov finančného výkazníctva). V prípadoch podľa § 22 a 22a zostavuje účtovnú závierku za skupinu účtovných jednotiek, bez ohľadu na ich sídlo (konsolidovaný celok), ako konsolidovanú účtovnú závierku. Do skupiny účtovných jednotiek patrí materská účtovná jednotka a všetky jej dcérske účtovné jednotky.

Účtovná jednotka teda zostavuje:

- riadnu účtovnú závierku,
- mimoriadnu účtovnú závierku,
- priebežnú účtovnú závierku, ak tak ustanovuje osobitný predpis,
- účtovnú závierku podľa medzinárodných účtovných štandardov,
- konsolidovanú účtovnú závierku.

Účtovná jednotka je povinná účtovať tak, aby účtovná závierka poskytovala verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva, a o finančnej situácii účtovnej jednotky. Zostavenie účtovnej závierky je jednou z podmienok úplnosti účtovníctva.

3. Register účtovných závierok

Zákomom č. 547/2011 Z. z., ktorým sa zmenil a doplnil zákon o účtovníctve, sa s účinnosťou od 1. 1. 2012 **predmet úpravy** zákona o účtovníctve **rozšíril o register účtovných závierok** (§ 23, 23a,

23b, 23c a 23d), ako centrálného miesta ukladania účtovných závierok. Register je informačným systémom verejnej správy, správcom ktorého je Ministerstvo financií SR. Prevádzkovateľom registra je rozpočtová organizácia Ministerstva financií SR DataCentrum (ďalej len „prevádzkovateľ registra“). Do novely zákona o účtovníctve zákonom č. 333/2014 Z. z., t. j. do 31. 12. 2014 sa prevádzkovateľ registra nazýval „správca registra“.

Do registra účtovných závierok sa ukladajú všetky **účtovné závierky (okrem priebežnej, ktorá ostáva u správcu dane)**, ktoré sa zostavujú podľa zákona o účtovníctve, **správy auditorov k účtovným závierkam**, ak účtovná jednotka má podľa § 19 povinnosť overenia účtovnej závierky auditorom a **výročné správy** účtovných jednotiek, ktoré účtovná jednotka vyhotovuje v súlade s § 20 zákona o účtovníctve, alebo v súlade s osobitným predpisom. Do registra sa ukladajú aj súhrnné účtovné závierky verejnej správy, ročné finančné správy podľa osobitného predpisu, výkazy vybraných údajov z účtovných závierok podľa § 17a a 22 a **oznámenia o dátume schválenia účtovnej závierky**.

Register má verejnú a neverejnú časť. Vo verejnej časti sa ukladajú dokumenty účtovných jednotiek, ktorým povinnosť zverejnenia vyplýva z osobitných predpisov. Napríklad niektoré obchodné spoločnosti majú povinnosť podľa § 40 Obchodného zákonníka ukladať účtovnú závierku a výročnú správu v **zbierke listín obchodného registra a uložené dokumenty sú pre každého verejne prístupné**, tzn., že ich účtovné závierky majú byť verejne prístupné a preto budú zaradené vo verejnej časti registra. **Fyzickým osobám** – podnikateľom, ak sú účtovnou jednotkou podľa zákona o účtovníctve, neukladá žiadny predpis povinnosť zverejňovať účtovnú závierku, a preto ich účtovné závierky budú v **neverejnej časti a budú dostupné len oprávneným osobám**.

Registru účtovných závierok sa venujeme v komentári k § 23 až 23d zákona o účtovníctve.

§ 40 Obchodného zákonníka

(1) Akciová spoločnosť, jednoduchá spoločnosť na akcie, spoločnosť s ručením obmedzeným,

družstvo a štátny podnik sú povinné predložiť riadnu individuálnu účtovnú závierku a mimoriadnu individuálnu účtovnú závierku na schválenie príslušnému orgánu tak, aby ju tento orgán schválil do 12 mesiacov odo dňa, ku ktorému sa riadna individuálna účtovná závierka a mimoriadna individuálna účtovná závierka zostavuje. Iná zapísaná osoba má tieto povinnosti, len ak jej to ukladá osobitný predpis.

(2) Osoba podľa odseku 1 je povinná uložiť riadnu individuálnu účtovnú závierku a mimoriadnu individuálnu účtovnú závierku **do zbierky listín** do deviatich mesiacov odo dňa jej zostavenia; to neplatí, ak sa do zbierky listín ukladá podľa osobitného predpisu.

(3) Ak osobitný zákon zapísanej osobe ukladá povinnosť overiť účtovnú závierku audítorom, ukladá sa do zbierky listín účtovná závierka overená audítorom spolu s audítorskou správou, menom, bydliskom fyzickej osoby alebo obchodným menom, sídlom a identifikačným číslom právnickej osoby a s evidenčným číslom zápisu overujúceho audítora v zozname audítorov. Ak sa do zbierky listín ukladá neoverená účtovná závierka, postupuje účtovná jednotka podľa osobitného predpisu. Ak je audítorom právnická osoba, uvádza sa aj meno a bydlisko fyzických osôb, ktoré za audítora vykonali audit. Ak osobitný zákon zapísanej osobe ukladá povinnosť vyhotoviť výročnú správu a táto výročná správa obsahuje účtovnú závierku overenú audítorom, účtovná závierka môže byť uložená ako súčasť výročnej správy.

(4) Povinnosť podľa odsekov 1 až 3 sa považuje za splnenú uložením účtovnej závierky v registri účtovných závierok podľa osobitného zákona.

§ 2

Všeobecné ustanovenia

(1) Účtovná jednotka účtuje v sústave podvojného účtovníctva alebo v sústave jednoduchého účtovníctva (§ 9).

(2) Predmetom účtovníctva je účtovanie skutočností o

- stave a pohybe majetku,
- stave a pohybe záväzkov,
- rozdiele majetku a záväzkov,

- výnosoch,
- nákladoch,
- príjmoch,
- výdavkoch,
- výsledku hospodárenia účtovnej jednotky, (ďalej len „účtovné prípady“).

(3) Predmetom účtovníctva je aj vykazovanie skutočností o účtovných prípadoch podľa odseku 2 v účtovnej závierke, pričom predmetom vykazovania v účtovnej závierke sú aj iné aktíva a iné pasíva.

(4) Na účely tohto zákona sa rozumie

- majetkom sú tie aktíva účtovnej jednotky, ktoré sú výsledkom minulých udalostí, je takmer isté, že v budúcnosti zvýšia ekonomické úžitky účtovnej jednotky a dajú sa spoľahlivo oceniť podľa § 24 až 28; vykazujú sa v účtovnej závierke v súvahe alebo vo výkaze o majetku a záväzkoch,
- záväzkom existujúca povinnosť účtovnej jednotky, ktorá vznikla z minulých udalostí, je pravdepodobné, že v budúcnosti zníži ekonomické úžitky účtovnej jednotky a dá sa spoľahlivo oceniť podľa § 24 až 28; vykazuje sa v účtovnej závierke v súvahe alebo vo výkaze o majetku a záväzkoch,
- výnosom zvýšenie ekonomických úžitkov účtovnej jednotky v účtovnom období, ktoré sa dá spoľahlivo oceniť,
- ekonomickým úžitkom možnosť priamo alebo nepriamo prispieť k toku peňažných prostriedkov a ekvivalentov peňažných prostriedkov,
- nákladom zníženie ekonomických úžitkov účtovnej jednotky v účtovnom období, ktoré sa dá spoľahlivo oceniť,
- príjmom prírastok peňažných prostriedkov alebo prírastok ekvivalentov peňažných prostriedkov účtovnej jednotky,
- výdavkom úbytok peňažných prostriedkov alebo úbytok ekvivalentov peňažných prostriedkov účtovnej jednotky,
- výsledkom hospodárenia ocenený výsledný efekt činnosti účtovnej jednotky dosiahnutý v účtovnom období,
- aktívami ekonomické prostriedky, ktoré sú výsledkom minulých udalostí, od ktorých sa očakáva, že v budúcnosti povedú k zvýšeniu ekonomických úžitkov; aktíva tvoria majetok a iné aktíva,

- j) iným aktívom časť aktív účtovnej jednotky, ktoré nespĺňajú podmienky na ich zaúčtovanie na účtoch hlavnej knihy a ktoré sa vykazujú v účtovnej závierke v poznámkach,
- k) pasívami zdroje majetku, ktoré predstavujú celkovú sumu záväzkov účtovnej jednotky vrátane iných pasív a rozdielu majetku a záväzkov,
- l) iným pasívom povinnosť účtovnej jednotky, ktorá nespĺňa podmienky na jej zaúčtovanie na účtoch hlavnej knihy a ktorá sa vykazuje v účtovnej závierke v poznámkach,
- m) podielovou účasťou aspoň dvadsaťpercentný podiel na základnom imaní v inej účtovnej jednotke, ktorý je držaný, aby tvoril trvalé prepojenie s touto inou účtovnou jednotkou na účel, aby toto prepojenie prispelo k činnosti účtovnej jednotky.

(5) Na účely tohto zákona sa obchodná spoločnosť, družstvo, fyzická osoba podľa § 1 ods. 1 písm. a) tretieho bodu úctujúca v sústave podvojného účtovníctva a pozemkové spoločenstvo,^{4c)} triedia do veľkostných skupín takto:

- a) mikro účtovná jednotka,
- b) malá účtovná jednotka alebo
- c) veľká účtovná jednotka.

(6) Do veľkostnej skupiny mikro účtovnej jednotky sa zatriedi účtovná jednotka, ktorá spĺňa aspoň dve z týchto podmienok:

- a) celková suma majetku nepresiahla 350 000 eur,
- b) čistý obrat nepresiahol 700 000 eur,
- c) priemerný prepočítaný počet zamestnancov počas účtovného obdobia nepresiahol desať.

(7) Do veľkostnej skupiny malej účtovnej jednotky sa zatriedi účtovná jednotka, ktorá spĺňa aspoň dve z týchto podmienok:

- a) celková suma majetku presiahla sumu 350 000 eur, ale nepresiahla sumu 4 000 000 eur,
- b) čistý obrat presiahol sumu 700 000 eur, ale nepresiahol sumu 8 000 000 eur,
- c) priemerný prepočítaný počet zamestnancov počas účtovného obdobia presiahol 10 a nepresiahol 50.

(8) Do veľkostnej skupiny veľkej účtovnej jednotky sa zatriedi účtovná jednotka, ktorá spĺňa aspoň dve z týchto podmienok:

- a) celková suma majetku presiahla 4 000 000 eur,
- b) čistý obrat presiahol 8 000 000 eur,
- c) priemerný prepočítaný počet zamestnancov počas účtovného obdobia presiahol 50.

(9) Celkovou sumou majetku podľa odsekov 6 až 8 sa rozumie suma zistená zo súvahy v ocenení upravenom o položky podľa § 26 ods. 3.

(10) Účtovné jednotky podľa odseku 5 sa zatriedia do veľkostnej skupiny na základe splnenia podmienok podľa odsekov 6 až 8 k prvému dňu účtovného obdobia, pričom sa posudzuje splnenie podmienok za dve po sebe bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobia. Účtovná jednotka je povinná zmeniť zatriedenie do inej veľkostnej skupiny od nasledujúceho účtovného obdobia po tých dvoch bezprostredne po sebe idúcich účtovných obdobiach, v ktorých presiahne alebo prestane spĺňať podmienky podľa odsekov 6 až 8, ak odseky 11 a 12 neustanovujú inak. Pri posudzovaní podmienok podľa odsekov 6 až 8 sa pri zmene účtovného obdobia neposudzujú podmienky za kratšie účtovné obdobie podľa § 3 ods. 5. Účtovná jednotka, ktorá nespĺňa podmienky zatriedenia do veľkostných skupín podľa odsekov 5 až 8, sa zatriedi ako malá účtovná jednotka. Účtovná jednotka nemení svoje zatriedenie do veľkostnej skupiny po vstupe do likvidácie alebo po vyhlásení konkurzu.

(11) Novovzniknutá účtovná jednotka sa zatriedi do veľkostnej skupiny na základe vlastného rozhodnutia a zostáva v tejto veľkostnej skupine aj v bezprostredne nasledujúcom účtovnom období, pričom nepostupuje podľa odseku 12. Ak pri zrušení bez likvidácie účtovná jednotka, ktorá sa stane právnym nástupcom^{7a)} zanikajúcej právnickej osoby (ďalej len „nástupnícka účtovná jednotka“), nie je novovzniknutou účtovnou jednotkou, je povinná k rozhodnému dňu opätovne prehodnotiť svoje zatriedenie do veľkostných skupín a zohľadniť veľkosť majetku a priemerný prepočítaný počet zamestnancov, ktoré prevzala od zanikajúcej účtovnej jednotky.

(12) Účtovná jednotka, ktorá spĺňa podmienky pre mikro účtovnú jednotku, môže postupovať ako malá účtovná jednotka.

(13) Odseky 5 až 12 sa nevzťahujú na účtovnú jednotku, ktorá je uvedená v § 17a a 17b alebo je subjektom verejného záujmu.

(14) Na účely tohto zákona sa subjektom verejného záujmu rozumie účtovná jednotka, ktorá emitovala cenné papiere a tie boli prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu ktoréhokoľvek členského štátu Európskej únie (ďalej len „členský štát“), banka, pobočka zahraničnej banky, Exportno-importná banka Slovenskej republiky, poisťovňa, pobočka zahraničnej poisťovne, zaisťovňa, pobočka zahraničnej zaisťovne, zdravotná poisťovňa, správcovská spoločnosť, pobočka zahraničnej správcovskej spoločnosti, dôchodková správcovská spoločnosť, doplnková dôchodková spoločnosť, Burza cenných papierov, Centrálny depozitár cenných papierov, obchodník s cennými papiermi, platobná inštitúcia, inštitúcia elektronických peňazí, subjekt kolektívneho investovania, dôchodkový fond, pobočka zahraničnej finančnej inštitúcie^{29db)} a účtovná jednotka uvedená v § 17a ods. 2.

(15) Na účely tohto zákona sa do čistého obratu zahŕňajú výnosy dosahované z predaja výrobkov, tovarov a služieb po odpočítaní zliav. Do čistého obratu sa zahŕňajú aj iné výnosy po odpočítaní zliav tej účtovnej jednotky, ktorej predmetom činnosti je dosahovanie iných výnosov ako sú výnosy z predaja výrobkov, tovarov a služieb.

Komentár k § 2

Zákon v § 2 ods. 1 ustanovuje, že účtovná jednotka účtuje v sústave podvojného alebo v sústave jednoduchého účtovníctva. Ktorá účtovná jednotka môže účtovať v sústave jednoduchého účtovníctva a ktorá účtovná jednotka musí účtovať v sústave podvojného účtovníctva, je ustanovené v § 9 zákona (viď komentár k tomuto paragrafu).

1. Predmet účtovníctva (§ 2 ods. 2)

Predmetom účtovníctva je účtovanie skutočností o stave a pohybe majetku, o stave a pohybe záväzkov, o rozdieloch majetku a záväzkov, o výnosoch, o nákladoch, o príjmoch, o výdavkoch a o výsledku hospodárenia účtovnej jednotky. Zákon tieto skutočnosti označuje ako **účtovné prípady**.

Súčasťou predmetu účtovníctva je aj účtovanie o **rozdieloch majetku a záväzkov**. Je to všeobec-

ný pojem, ktorý možno aplikovať pre všetky účtovné jednotky. Napr. pri účtovných jednotkách, ktoré sú podnikateľmi a účtujú v sústave podvojného účtovníctva, **rozdiel majetku a záväzkov predstavuje vlastné imanie** (vlastné zdroje krytia majetku), ktoré sa účtuje na účtoch účtovných skupín 41 až 43 (41 – Základné imanie a kapitálové fondy, 42 – Fondy tvorené zo zisku a prevedené výsledky hospodárenia a 43 – Výsledok hospodárenia); v rozpočtových organizáciách sú to fondy (napr. majetkové fondy).

Najdôležitejším účtom z účtovej skupiny 41 je základné imanie. Základné imanie a jeho zmeny sa účtujú na účte **411 – Základné imanie**. Osobitne na analytických účtoch účtu 411 – Základné imanie sa vedie

- základné imanie vytvorené vkladmi,
- základné imanie vytvorené priamo alebo sprostredkované zo zisku,
- u družstiev základné imanie v členení na zapisované a nezapisované do obchodného registra,
- podľa jednotlivých spoločníkov a členov družstva, ktorí vložili vklad alebo im bol vklad zvýšený zo zisku.

V účtovníctve účtovnej jednotky sa účtujú tieto fondy:

- kapitálové fondy**, ktoré sú tvorené a doplňované z kapitálových peňažných a nepeňažných vkladov (z kapitálových fondov účet 413 – Ostatné kapitálové fondy),
- fondy tvorené zo zisku** účtovnej jednotky (účet 423 – Štatutárne fondy, 427 – Ostatné fondy),
- prevedené výsledky hospodárenia, ide o účty 428 – Nerozdelný zisk minulých rokov a účet 429 – Neuhradená strata minulých rokov.

Na účte **431 – Výsledok hospodárenia v schvaľovaní** sa účtuje rozdelenie účtovného zisku alebo usporiadanie účtovnej straty. Na ťarchu účtu 431 sa účtujú aj tantiémy a dividendy na výplatu podľa rozhodnutia účtovnej jednotky o rozdelení účtovného zisku, ak sa pre ne netvorí osobitné fondy zo zisku. Tento účet nemá ku dňu uzatvorenia účtovných kníh z dôvodu zostavenia účtovnej závierky zostatok. Ak do konca účtovného obdobia účtovná jednotka nerozhodla o jeho

vysporiadaní, musí sa zostatok tohto účtu preúčtovať podľa charakteru na účet nerozdeleného zisku (účet 428) alebo na účet neuhradená strata (účet 429).

Predmetom účtovníctva (§ 2 ods. 3) je aj vykazovanie skutočností v účtovnej závierke, pričom predmetom vykazovania sú aj iné aktíva a iné pasíva. **Iným aktívom** je časť aktív (majetku) účtovnej jednotky, ktoré nespĺňajú podmienky na ich zaúčtovanie na účtoch hlavnej knihy a ktoré sa vykazujú v účtovnej závierke v poznámkach. **Iné pasívum** zákon definuje ako povinnosť (záväzok) účtovnej jednotky, ktorá nespĺňa podmienky na jej zaúčtovanie na účtoch hlavnej knihy a ktorá sa vykazuje v účtovnej závierke v poznámkach.

Príklad

Účtovná jednotka vedie s inou účtovnou jednotkou súdny spor a podľa toho, aký výsledok z tohto sporu očakáva, teda či očakáva prírastok peňažných prostriedkov alebo úbytok peňažných prostriedkov, potom v účtovnej závierke v poznámkach vykáže (uvedie) toto očakávanie buď ako iné aktívum (prírastok peňažných prostriedkov) alebo iné pasívum (úbytok peňažných prostriedkov). Alebo účtovná jednotka je spoluručiteľom úveru inej účtovnej jednotky. Počas účtovného obdobia zistí, že dlžník sa dostal do finančných problémov a nebude schopný svoj dlh splácať, takže je predpoklad, že účtovná jednotka bude musieť tento dlh (záväzok) splácať. Toto očakávanie potom vykáže ako iné pasívum v poznámkach v účtovnej závierke.

Definícia pojmov používaných v účtovníctve

Zákon v § 2 ods. 4 definuje niektoré pojmy používané v účtovníctve. Jednotlivé definície ekonomických pojmov v zákone o účtovníctve nadväzujú na medzinárodné štandardy finančného výkazníctva, ale nakoľko sa aj štandardy neustále vyvíjajú a menia, menia sa aj jednotlivé ekonomické pojmy v zákone o účtovníctve.

Definícia záväzku a aktív spĺňa tri základné kritériá a to, že sú výsledkom minulých udalostí, dajú sa spoľahlivo oceniť a je pravdepodobné, že

povedú k zvýšeniu alebo zníženiu ekonomických úžitkov. Tieto tri kritériá platili aj platia tri základné kritériá a to, že sú výsledkom minulých udalostí, dajú sa spoľahlivo oceniť a je pravdepodobné, že povedú k zvýšeniu alebo zníženiu ekonomických úžitkov. Tieto tri kritériá platili aj pri **definícii majetku**, avšak novelou platnou od 26. 4. 2007 sa kritérium „pravdepodobnosti“ nahradilo kritériom „takmer isté“, to znamená, že majetkom sa rozumejú tie aktíva účtovnej jednotky, ktoré sú výsledkom minulých udalostí, dajú sa spoľahlivo oceniť a je **takmer isté**, že v budúcnosti zvýšia ekonomické úžitky účtovnej jednotky (pri majetku miera pravdepodobnosti je vyššia, takmer istá ako napr. pri účtovaní rezerv, kde sa suma stanovuje odhadom). **Pri definícii nákladov a výnosov** je dôležitá spoľahlivosť ocenenia.

Definície uvedené v zákone majú všeobecný charakter, a to z toho dôvodu, že zákon o účtovníctve sa vzťahuje na široký okruh účtovných jednotiek, nielen na podnikateľov.

Podľa medzinárodných účtovných štandardov, **peňažným ekvivalentom** je krátkodobý, vysoko likvidný finančný majetok, ktorý je ľahko zameniteľný za známe sumy peňazí a u ktorého nie je riziko výraznej zmeny hodnoty v čase, napr. krátkodobé termínované vklady. **Peňažné toky** sú prílivy a odlivy peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov.

Budúci ekonomický úžitok podľa medzinárodných štandardov finančného výkazníctva je definovaný ako možnosť prispieť priamo alebo nepriamo k toku peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov do podniku. Touto možnosťou môže byť tvorba výkonov, ktorá je súčasťou prevádzkových činností podniku (účtovnej jednotky). Môže tiež spočívať v prevoditeľnosti na peňažné prostriedky alebo peňažné ekvivalenty, alebo schopnosti redukovať tok peňazí, napríklad ak alternatívny výrobný proces znižuje náklady. **Pod ekonomickými úžitkami sa teda rozumejú najmä príliv peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov do podniku a zníženie nákladov podniku.**

Zmena v § 2 ods. 4 zákona o účtovníctve zákonom č. 130/20015 Z. z. sa s účinnosťou od 1. 1. 2016 doplnila definícia „podielovej účasti“:

„Podielovou účasťou sa rozumie aspoň 20 % podiel na základnom imaní v inej účtovnej jednotke, ktorý je držaný, aby tvoril trvalé prepojenie s touto inou účtovnou jednotkou na účel, aby toto prepojenie prispelo k činnosti účtovnej jednotky.“

V nadväznosti na transpozíciu (prenesenie) definícií vymedzených v článku 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/34/EÚ sú zákonom ustanovené definície podielovej účasti na účely ocenenia cenných papierov a podielov metódou vlastného imania podľa § 27. Pre podielovú účasť smernica vyžaduje aspoň 20 % podiel na základnom imaní, ktorý zakladá trvalú väzbu s účtovnou jednotkou. Účtovná jednotka má podiel s úmyslom trvalého prepojenia s účtovnou jednotkou, aby jej prinášal majetkový alebo iný prospech a tým prispel k činnosti účtovnej jednotky.

2. Mikro účtovná jednotka v roku 2014

Novelou zákona o účtovníctve zákonom č. 352/2013 Z. z. sa zadefinovala tzv. mikro účtovná jednotka. Podľa tejto novely zákona za mikro účtovnú jednotku **sa mohla** považovať (účtovná jednotka sa mohla dobrovoľne rozhodnúť) obchodná spoločnosť, družstvo, fyzická osoba podnikateľ účtujúca v podvojnom účtovníctve, fyzická osoba dobrovoľne zapísaná v obchodnom registri [§ 27 ods. 2 písm. c) Obchodného zákonníka] a pozemkové spoločenstvo s právnou subjektivitou (zákon č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločenstvách),

- ak za účtovné obdobie v ktorom vznikla, rozhodla sa postupovať ako mikro účtovná jednotka, alebo
- ak ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka a za bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie neprekročila dve z týchto podmienok:
  - celková suma majetku nepresiahla 350 000 eur, pričom celkovou sumou majetku sa rozumie suma zistená zo súvahy v ocenení neupravenom o položky podľa § 26 ods. 3 (ocenenie „brutto“ bez korekcií),

- čistý obrat nepresiahol 700 000 eur, pričom čistým obratom sa na tento účel rozumejú výnosy dosiahnuté z predaja výrobkov, tovarov, poskytnutých služieb a iné výnosy súvisiace s bežnou činnosťou účtovnej jednotky po odpočítaní zliav,
  - priemerný prepočítaný počet zamestnancov počas účtovného obdobia nepresiahol desať, alebo
- c) dve z vyššie uvedených podmienok prekročila len v jednom účtovnom období, pričom v prvom z týchto dvoch účtovných období sa považovala za mikro účtovnú jednotku.

Dôvodom novelizácie zákona bolo zapracovanie smernice Európskeho parlamentu a Rady Európskej únie 2012/6/EÚ zo 14. marca 2012, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady Európskej únie 78/660/EHS. Cieľom prijatia zmien je najmä zníženie administratívnej záťaže účtovných jednotiek a zlepšenie podnikateľského prostredia v oblasti účtovníctva.

Podľa legislatívy platnej do 31. 12. 2014 všetky podnikateľské účtovné jednotky, ktoré účtovali v sústave podvojného účtovníctva, zostavovali účtovnú závierku v rovnakom rozsahu podľa Opatrenia MF SR č. 4455//2003-92 v znení neskorších predpisov (právny predpis pre zostavenie účtovnej závierky vrátane účtovných výkazov). Účtovné výkazy ustanovené v tomto opatrení boli záväzné pre všetky účtovné jednotky, to znamená, že aj malé a stredné podniky museli používať výkazy v celom rozsahu, aj keď nemali pre jednotlivé riadky náplň a tak výkazy odovzdávali vyplnené len v minimálnom rozsahu.

Hlavnou výhodou mikro účtovnej jednotky, označovanej aj ako malý podnikateľ, je zostavovanie „skrátenej“ účtovnej závierky (približne 8 stranová závierka) namiesto doterajšej „riadnej“ účtovnej závierky (niekoľko strán textovej časti vrátane tabuliek). Súvaha a výkaz ziskov a strát sa zostavuje v skrátenej forme, poznámky obsahujú len minimum údajov, ktoré požaduje legislatíva EÚ uvádzať. Číselné údaje v poznámkach sa nemusia zapracovať do tabuliek. Poznámky sa zostavujú len za bežné účtovné obdo-

bie a sumy v poznámkach sa uvádzajú v celých eurách.

Keďže novela zákona vstúpila do platnosti 1. 1. 2014, účtovné jednotky sa mohli testovať už k tomuto dátumu, teda mohli sa rozhodnúť, že mikro účtovnou jednotkou sa stanú už od 1. 1. 2014. Ak existujúce účtovné jednotky sa testovali k 1. 1. 2014, pri testovaní posudzovali účtovné obdobie roka 2013 a 2012. Ak účtovná jednotka splnila podmienky v každom roku osobitne, mohla sa rozhodnúť, že v roku 2014 sa bude považovať za mikro účtovnú jednotku.

Keďže k tomuto ustanoveniu neboli prechodné ustanovenia, Ministerstvo financií SR, ako tvorca zákona o účtovníctve, pristúpilo k tomu, že účtovné jednotky sa ako mikro účtovná jednotka mohli testovať aj ku koncu roka 2014, pričom potom testovali rok 2014 a rok 2013. Ak za tieto dve účtovné obdobia (každé obdobie osobitne testované) splnili podmienky, mohli sa stať mikro účtovnou jednotkou, a teda mohli za rok 2014 zostaviť účtovnú závierku ako mikro účtovná jednotka. V tomto prípade sa mikro účtovnou jednotkou mohla stať aj účtovná jednotka, ktorá vznikla v roku 2013.

Podľa § 2 ods. 5 zákona o účtovníctve v znení účinnom do 31. 12. 2014, účtovná jednotka, ktorá splnila podmienky pre mikro účtovnú jednotku a mikro účtovnou jednotkou sa aj stala, táto účtovná jednotka mala postupovať ako mikro účtovná jednotka aj naďalej, kým by splňala podmienky. Mikro účtovnou jednotkou nemohla byť účtovná jednotka zostavujúca účtovnú závierku podľa medzinárodných štandardov finančného vykazovania (IFRS/EÚ).

3. Mikro účtovná jednotka v roku 2015

a triedenie účtovných jednotiek od 1. 1. 2015

Novelou zákona o účtovníctve zákonom č. 333/2014 Z. z. v znení účinnom od 1. 1. 2015 sa do zákona o účtovníctve **ustanovilo triedenie účtovných jednotiek**. Triedenie účtovných jednotiek sa vzťahuje na obchodné spoločnosti, družstvo,

na fyzickú osobu účtujúcu v podvojnóm účtovníctve a na pozemkové spoločenstvo. **Od 1. 1. 2015 sa tak tieto účtovné jednotky musia zatriediť (majú povinnosť, nie dobrovoľnosť).**

! Neprehliadnite!

Skôr, ako pristúpime k samotnému triedeniu účtovných jednotiek, je potrebné upozorniť na prechodné ustanovenia novely zákona ustanovené v § 39k ods. 3 a 4 zákona o účtovníctve, podľa ktorého:

- účtovná jednotka, ktorá sa v roku 2014 považovala za mikro účtovnú jednotku, sa považuje za mikro účtovnú jednotku aj v roku 2015,
- účtovná jednotka, ktorá sa mohla stať mikro účtovnou jednotkou v roku 2014, ale sa rozhodla, že sa nebude považovať za mikro účtovnú jednotku, od 1. 1. 2015 sa považuje za malú účtovnú jednotku.

Z uvedeného vyplýva, že od 1. 1. 2015 sa musia testovať tie obchodné spoločnosti, družstvo, fyzická osoba účtujúca v podvojnóm účtovníctve a pozemkové spoločenstvo, ktoré sa v roku 2014 nemohli stať mikro účtovnou jednotkou. Tieto sa museli k 1. 1. 2015 testovať a zatriediť buď ako mikro, malá alebo veľká účtovná jednotka.

Triedenie účtovných jednotiek

Od 1. 1. 2015 zákonom č. 333/2014 Z. z., ktorým sa novelizoval zákon o účtovníctve, sa ustanovila účtovným jednotkám **povinnosť** zatriediť sa do veľkostných skupín:

- mikro účtovná jednotka,
- malá účtovná jednotka,
- veľká účtovná jednotka.

Triedenie do veľkostnej skupiny sa aktuálne týka týchto účtovných jednotiek (ďalej len „ÚJ“):

- obchodná spoločnosť (spoločnosť s ručením obmedzeným, akciová spoločnosť, jednoduchá spoločnosť na akcie, verejná obchodná spoločnosť a komanditná spoločnosť),
- družstvo,

- fyzická osoba – podnikateľ účtujúca v podvojnom účtovníctve pre podnikateľov,
- pozemkové spoločenstvo s právnu subjektivitou (z. č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločenstvách).

Uvedené ÚJ môžu byť zatriedené ako

- a) mikro ÚJ,
- b) malá ÚJ,
- c) veľká ÚJ.

Prehľad veľkostných podmienok pre mikro, malú a veľkú ÚJ

	Mikro ÚJ (§ 2 ods. 6 ZoÚ)	Malá ÚJ (§ 2 ods. 7 ZoÚ)	Veľká ÚJ (§ 2 ods. 8 ZoÚ)
Suma majetku netto	Nepresiahla 350 000 €	Presiahla 350 tis. € ale nepresiahla 4 mil. €	Presiahla 4 mil. €
Čistý obrat	Nepresiahol 700 000 €	Presiahol 700 tis. €, ale nepresiahol 8 mil. €	Presiahol 8 mil. €
Priemerný prepočítaný počet zamestnancov	Nepresiahol 10	Presiahol 10, ale nepresiahol 50	Presiahol 50
ÚJ = účtovná jednotka; ZoÚ = zákon o účtovníctve			

Celkovou sumou majetku sa rozumejú celé aktíva súvahy, t. j. dlhodobý hmotný a dlhodobý nehmotný majetok vrátane peňažných prostriedkov, zásob, pohľadávok a ostatných zložiek majetku zo stĺpca Súvahy riadok 01 majetok spolu „netto“ bežné účtovné obdobie, čo je hodnota majetku po odrátaní oprávok a opravných položiek.

Čistým obratom sa rozumejú výnosy dosahované z predaja výrobkov, tovarov a služieb po odpočítaní zliav. Do čistého obratu sa zahŕňajú aj iné výnosy po odpočítaní zliav tej ÚJ, ktorej predmetom činnosti je dosahovanie iných výnosov ako sú výnosy z predaja výrobkov, tovarov a služieb.

Napr. ak účtovná jednotka poskytuje služby, ktoré účtuje na účte 602 – Tržby z predaja služieb, do čistého obratu tejto účtovnej jednotky sa započíta len hodnota zaúčtovaná na tomto účte. Ak táto účtovná jednotka predá majetok, ktorý sa účtuje na účte 641 – Tržby z predaja dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku, do čistého obratu sa táto hodnota nezapočíta.

Z uvedeného vyplýva, že podľa definície, čistým obratom je súčet výnosov účtovaných na účte 601 alebo 602 alebo 604, ak ide o účtovné jednotky, ktoré sa zaoberajú predajom výrobkov, poskytovaním služieb a predajom tovaru. Ak

ide o účtovnú jednotku, ktorá predáva výrobky a zároveň poskytuje aj služby, potom do čistého obratu pôjdu účty 601 a 602, alebo predáva tovar a poskytuje aj služby, o ktorých účtuje na účte 604 a 602, do čistého obratu tejto účtovnej jednotky pôjdu hodnoty z oboch účtov.

Ak pôjde napr. o účtovné jednotky, ktoré dosahujú výnosy v rámci poskytovania služieb v oblasti finančného prenájmu (lízingové spoločnosti), ktoré sa účtujú výnosy v súlade s § 30a ods. 3 postupov účtovania na účte 662, tak **potom do čistého obratu u týchto účtovných jednotiek bude vstupovať hodnota zaúčtovaná na účte 662 – Úroky.**

Prijaté dotácie (príspevky) účtované na účte 648 – Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti sa do čistého obratu nezahŕňajú.

Priemerný prepočítaný počet zamestnancov – zákon o účtovníctve tento pojem nedefinuje, ale ide o objektívny ukazovateľ vychádzajúci so štatistických metód a je používaný bežne v personálnej agende.

Existujúce ÚJ a testovanie správnosti zatriedenia

- **ÚJ sa zatriedi do veľkostnej skupiny na základe splnenia stanovených podmienok**

k prvému dňu účtovného obdobia, pričom sa posudzuje splnenie podmienok za dve po sebe bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobia.

- ÚJ je povinná **zmeniť zatriedenie** do inej veľkostnej skupiny od nasledujúceho účtovného obdobia **po tých dvoch bezprostredne po sebe idúcich účtovných obdobiach, v ktorých presiahne alebo prestane spĺňať podmienky.**
- ÚJ, ktorá **nesplňa podmienky** zatriedenia do veľkostných skupín (nievie sa zatriediť), sa zatriedi ako **malá ÚJ.**

Príklady testovania správneho zatriedenia v roku 2021

V príspevku uvádzame testovanie zatriedenia do veľkostnej skupiny k 1. 1. 2021 vzhľadom na to, že mnohé účtovné jednotky majú predĺženú lehotu na podanie DP a tým aj predĺženú lehotu na uloženie účtovnej závierky do registra ÚZ. Ale rovnakým spôsobom sa vykoná testovanie správnosti zatriedenia aj k 1. 1. 2022, pričom pri testovaní sa budú posudzovať údaje vykázané za rok 2021 a rok 2020.

↓ Príklad

ÚJ v roku 2019 a v roku 2020 bola zatriedená ako **malá ÚJ**, teda dva roky po sebe bola zatriedená v jednej veľkostnej skupine.

Musí ÚJ vykonať testovanie zatriedenia k 1. 1. 2021?

Ak ÚJ bola dva roky po sebe, rok 2019 a rok 2020, zatriedená v rovnakej veľkostnej skupine, k 1. 1. 2021 musí vykonať testovanie zatriedenia sa do veľkostnej skupiny. ÚJ je povinná zmeniť zatriedenie do inej veľkostnej skupiny od nasledujúceho účtovného obdobia po tých dvoch bezprostredne po sebe idúcich účtovných obdobiach, v ktorých presiahne alebo prestane spĺňať stanovené podmienky pre zatriedenie.

Teda ak ÚJ bola v roku 2019 a v roku 2020 zatriedená ako malá ÚJ, k 1. 1. 2021 musí vykonať testovanie zatriedenia. Testovať bude osobitne rok 2019 a osobitne rok 2020.

Ak osobitne v oboch testovaných rokoch 2019 a 2020 splní napr. podmienky pre **mikro**, od 1. 1. 2021 môže postupovať ako mikro ÚJ. Ako mikro bude postupovať aj v roku 2022. Najbližšie testovanie na prípadnú zmenu zatriedenia vykoná k 1. 1. 2023. Avšak vzhľadom na ustanovenie § 2 ods. 12 zákona o účtovníctve, táto ÚJ môže aj naďalej ostať zatriedená ako malá ÚJ, pretože podľa tohto ustanovenia ÚJ, ktorá spĺňa podmienky pre mikro ÚJ, môže postupovať ako malá ÚJ.

↓ Príklad

ÚJ dva roky po sebe, v roku 2019 a v roku 2020, bola zatriedená ako **malá ÚJ**. K 1. 1. 2021 vykonala testovanie zatriedenia a zistila, že v roku 2019 splnila podmienky pre malú ÚJ, ale v roku 2020 splnila podmienky pre mikro ÚJ.

Ako sa má ÚJ od 1. 1. 2021 zatriediť?

ÚJ je povinná zmeniť zatriedenie do inej veľkostnej skupiny od nasledujúceho účtovného obdobia po tých dvoch bezprostredne po sebe idúcich účtovných obdobiach, v ktorých presiahne alebo prestane spĺňať veľkostné podmienky pre veľkostnú skupinu.

Na základe uvedeného, ak ÚJ v roku 2019 splnila podmienky pre malú ÚJ a v roku 2020 pre mikro ÚJ, v roku 2021 ostane aj naďalej zatriedená ako malá ÚJ, pretože nespĺnila podmienky pre mikro ÚJ dva roky po sebe (rok 2020 a rok 2019).

Ďalšie testovanie vykoná k 1. 1. 2022. Ak pri tomto testovaní zistí, že za rok 2021 aj za rok 2020 splnila podmienky pre mikro, potom od 1. 1. 2022 môže byť zatriedená ako mikro ÚJ. Ako mikro ÚJ ostane zatriedená aj v roku 2023 a nové testovanie vykoná k 1. 1. 2024.

↓ Príklad

ÚJ v roku 2019 a v roku 2020 bola zatriedená ako **mikro ÚJ**, teda dva roky po sebe bola zatriedená v jednej veľkostnej skupine.

Musí ÚJ vykonať testovanie zatriedenia k 1. 1. 2021?

Ak ÚJ bola v roku 2019 a v roku 2020 zatriedená ako mikro ÚJ, k 1. 1. 2021 musí vyko-

nať testovanie zatriedenia. Testovať bude osobitne rok 2019 a osobitne rok 2020. Ak v obidvoch testovaných obdobiach splní podmienky napr. pre malú ÚJ, od 1. 1. 2021 musí postupovať ako malá ÚJ. Ako malá ÚJ bude postupovať aj v roku 2022. Najbližšie testovanie na prípadnú zmenu zatriedenia vykoná k 1. 1. 2023.

Zatriedenie novovzniknutej ÚJ

Novovzniknutá ÚJ sa zatriedi do veľkostnej skupiny na základe vlastného rozhodnutia a zostáva v tejto veľkostnej skupine zatriedená aj v bezprostredne nasledujúcom účtovnom období (§ 2 ods. 11 zákona o účtovníctve).

Príklad

Obchodná spoločnosť s.r.o. vznikla dňa 4. 5. 2021 zápisom do obchodného registra.

Môže sa táto účtovná jednotka zatriediť ako mikro ÚJ?

Spoločnosť s ručením obmedzeným ako novovzniknutá ÚJ sa môže zatriediť podľa vlastného rozhodnutia ako mikro, malá alebo ako veľká ÚJ. Ak sa zatriedi v roku 2021 ako mikro ÚJ, potom ako mikro ÚJ je povinná ostať zatriedená aj v roku 2022. Ďalšie testovanie vykoná k 1. 1. 2023.

Príklad

Fyzická osoba podnikateľ, ktorý v r. 2020 účtoval v sústave jednoduchého účtovníctva od 1. 1. 2021 začal účtovať v podvojnóm účtovníctve.

Môže sa zatriediť ako mikro ÚJ?

Fyzická osoba podnikateľ účtujúca do 31. 12. 2020 v jednoduchom účtovníctve sa od 1. 1. 2021 nemôže zatriediť ako mikro ÚJ, pretože nemá pre testovanie dve predchádzajúce účtovné obdobia v podvojnóm účtovníctve a tiež nejde o novovzniknutú ÚJ, teda nevie sa zatriediť. Z tohto dôvodu musí od 1. 1. 2021 postupovať ako malá ÚJ. Ako malá ÚJ bude postupovať aj v roku 2022 a prvé testovanie pre prípadnú zmenu zatriedenia vykoná k 1. 1. 2023.

Zatriedenie ÚJ pri zmene účtovného obdobia
Pri posudzovaní veľkostných podmienok sa pri zmene účtovného obdobia neposudzujú podmienky za kratšie účtovné obdobie.

Príklad

ÚJ sa k 1. 1. 2021 zatriedila ako malá ÚJ. Od 1. 6. 2021 prešla z kalendárneho roka na hospodársky rok.

Kedy musí zmeniť zatriedenie a za ktoré účtovné obdobia musí posudzovať podmienky pre zatriedenie?

Ak ÚJ vykonala testovanie k 1. 1. 2021, bola povinná posudzovať splnenie podmienok za r. 2020 a 2019. Ak po testovaní vyšlo ÚJ zatriedenie ako malá ÚJ (veľkostné podmienky pre malú ÚJ splnila v roku 2020 aj v roku 2019), tak v roku 2021 bola povinná postupovať ako malá ÚJ.

Ak ÚJ od 1. 6. 2021 zmenila účtovné obdobie z kalendárneho roka na hospodársky rok, pri posudzovaní podmienok za kratšie účtovné obdobie, t. j. za obdobie od 1. 1. 2021 do 31. 5. 2021, sa neprihliada, potom aj v hospodárskom roku od 1. 6. 2021 do 31. 5. 2022 je povinná postupovať ako malá ÚJ. Ďalšie testovanie pre prípadnú zmenu zatriedenia vykoná k 1. 6. 2022, pričom testovať bude účtovné obdobie hospodársky rok od 1. 6. 2021 do 31. 5. 2022 a účtovné obdobie kalendárny rok od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2020.

ÚJ nemení svoje zatriedenie po vstupe do likvidácie alebo po vyhlásení konkurzu.

Príklad

ÚJ k 1. 1. 2021 splnila podmienky pre veľkú ÚJ, preto v roku 2021 postupovala ako veľká ÚJ. V júni 2021 vstúpila do likvidácie.

Môže sa ÚJ po vstupe do likvidácie zatriediť ako mikro ÚJ?

Po vstupe do likvidácie ÚJ nemení svoje zatriedenie. Počas obdobia likvidácie alebo konkurzu ostáva zatriedená tak, ako bola zatriedená pred likvidáciou alebo pred konkurzom.

Prehodnotenie zatriedenia u právneho nástupcu

Ak pri zrušení bez likvidácie ÚJ, ktorá sa stane **právnym nástupcom zanikajúcej právnickej osoby, nie je novovzniknutou ÚJ, je povinná k rozhodnému dňu opätovne prehodnotiť svoje zatriedenie do veľkostných skupín a zohľadniť**

- a) **veľkosť majetku a**
- b) **priemerný prepočítaný počet zamestnancov,**

ktoré prevzala od zanikajúcej ÚJ.

Na základe prehodnotenia prevzatej sumy majetku a priemerného prepočítaného počtu zamestnancov k rozhodnému dňu nástupnícka ÚJ je povinná zmeniť svoje zatriedenie, ak sa jej po zlúčení zmenili veľkostné kritériá. Ak sa podmienky zatriedenia nezmenili, pokračuje v tom istom zatriedení, v akom bola zatriedená pred rozhodným dňom.

Napríklad v roku 2021 sa zlúčili dve obchodné spoločnosti (s.r.o.), ktoré boli pred rozhodným dňom zatriedené ako mikro ÚJ. Po prevzatí majetku a zamestnancov nástupnícka ÚJ splnila kritériá pre malú ÚJ, od rozhodného dňa musí postupovať ako malá ÚJ (účtovnú závierku ako malá ÚJ musí zostaviť už za rok 2021). Ako malá ÚJ je povinná postupovať aj v roku 2022, nové testovanie vykoná k 1. 1. 2023.

Pri splynutí alebo rozdelení spoločnosti (okrem rozdelenia spoločnosti zlúčením) je nástupnícka ÚJ novozaložená spoločnosť. V tomto prípade sa novozaložená spoločnosť do veľkostnej skupiny zatriedi k rozhodnému dňu na **základe vlastného rozhodnutia** a zostáva v tejto veľkostnej skupine aj v bezprostredne nasledujúcom účtovnom období.

ÚJ, na ktoré sa triedenie nevzťahuje

Triedenie podľa veľkostných skupín sa nevzťahuje na ÚJ uvedené v § 17a a 17b (íde najmä o banky vrátane NBS, pobočky zahraničných bánk, poisťovne, zaistovne, správcovské spoločnosti, Burzu cenných papierov), teda na ÚJ, ktoré zostávajú individuálnu účtovnú závierku podľa medzinárodných účtovných štandardov **a na ÚJ, ktoré sú**

subjektmi **verejného záujmu** (banky, poisťovne, zaistovne, správcovské spoločnosti, a pod.).

Zahraničná organizačná zložka nemá možnosť triedenia sa, postupuje ako **malá ÚJ**.

Štátny podnik a subjekty verejného záujmu nemajú možnosť triedenia sa do veľkostných skupín, musia postupovať ako **veľká ÚJ**.

Komentár k zmenám účinným

od 1. 1. 2022 – zákon č. 456/2021 Z. z.:

FO podnikatelia a triedenie do veľkostnej skupiny od 1. 1. 2022

Do 31. 12. 2021 triedeniu účtovných jednotiek do veľkostných skupín podliehali aj fyzické osoby podnikatelia, ktorí sa zapisovali do obchodného registra, alebo im túto povinnosť ustanovoval osobitný predpis, napr. dopravcovia podľa zákona č. 56/2012 Z. z. o cestnej doprave [§ 27 ods. 2 písm. c) Obchodného zákonníka], pretože tieto osoby mali povinnosť viesť podvojnú účtovníctvo pre podnikateľov. Keďže fyzické osoby podnikatelia sa od 1. 10. 2020 už nezapisujú do obchodného registra a nemajú povinnosť viesť podvojnú účtovníctvo (môžu viesť jednoduché účtovníctvo alebo daňovú evidenciu), a preto sa na nich triedenie do veľkostných skupín nevzťahuje, na základe čoho došlo k vypusteniu tejto povinnosti z § 2 ods. 5 zákona o účtovníctve. **Ale ak by sa fyzická osoba podnikateľ pre vedenie podvojného účtovníctva dobrovoľne rozhodla, potom sa na ňu povinnosť zatriedenia sa do veľkostných skupín vzťahuje.**

§ 3

(1) Účtovná jednotka účtuje a vykazuje účtovné prípady v období, s ktorým časovo a vecne súvisia (ďalej len „účtovné obdobie“). Ak túto zásadu nemožno dodržať, účtovná jednotka ich zaúčtuje a vykáže v období, keď sa tieto skutočnosti zistili.

(2) Účtovná jednotka postupuje v účtovnom období v účtovníctve podľa § 4 ods. 2. Náklady a výnosy účtuje účtovná jednotka v tom účtovnom období, v ktorom vznikli, bez ohľadu na deň ich úhrady, inkasa alebo na deň vyrovnania iným spôsobom. Výdavky a príjmy účtuje účtovná jed-

notka vždy v tom účtovnom období, v ktorom dôjde k ich úhrade alebo inkasu.

(3) Účtovným obdobím je kalendárny rok, ak tento zákon neustanovuje inak.

(4) Účtovným obdobím môže byť aj hospodársky rok. Hospodárskym rokom je obdobie nepretržite po sebe idúcich 12 kalendárnych mesiacov, ktoré nie je zhodné s kalendárnym rokom.

(5) K zmene účtovného obdobia môže dôjsť len k prvému dňu kalendárneho mesiaca. Pri zmene účtovného obdobia je obdobie od skončenia predchádzajúceho účtovného obdobia do začatia iného účtovného obdobia účtovným obdobím, ktoré je kratšie ako 12 kalendárnych mesiacov. To primerane platí aj pri vzniku alebo zániku účtovnej jednotky, pričom pri vzniku účtovnej jednotky začína prvé účtovné obdobie dňom vzniku účtovnej jednotky a pri zániku účtovnej jednotky končí posledné účtovné obdobie dňom zániku účtovnej jednotky.

(6) Účtovné obdobie, ktoré je hospodárskym rokom, uplatní účtovná jednotka písomným oznámením daňovému úradu

- a) do 30 dní odo dňa vzniku účtovnej jednotky alebo
- b) najmenej 15 dní pred zmenou účtovného obdobia účtovnej jednotky.^{47a)}

(7) Ak oznámenie podľa odseku 6 nie je daňovému úradu doručené v ustanovenej lehote, účtovná jednotka nesmie uplatniť účtovné obdobie, ktoré je hospodárskym rokom. Účtovné obdobie, ktoré je hospodárskym rokom, musí účtovná jednotka uplatňovať minimálne jedno účtovné obdobie. Obdobne postupuje účtovná jednotka aj pri zmene hospodárskeho roka na kalendárny rok alebo pri zmene hospodárskeho roka na iný hospodársky rok.

(8) Účtovné obdobie, ktoré je hospodárskym rokom, nemôže uplatniť účtovná jednotka, ktorou je subjekt verejnej správy⁵⁾ (ďalej len „účtovná jednotka verejnej správy“), právnická osoba s majetkovou účasťou štátu založená podľa osobitných predpisov,^{29b)} právnická osoba s majetkovou účasťou obce alebo právnická osoba s majetkovou účasťou vyššieho územného celku a účtovná jednotka uvedená v § 1 ods. 1 písm. a) treťom bode.

Komentár k § 3

1. Účtovanie účtovných prípadov do obdobia, s ktorým časovo a vecne súvisia (§ 3 ods. 1)

Účtovná jednotka účtuje a vykazuje účtovné prípady v období, s ktorým časovo a vecne súvisia (ďalej len „účtovné obdobie“). Ak túto zásadu nemožno dodržať, účtovná jednotka ich zaúčtuje a vykáže v období, v ktorom sa tieto skutočnosti zistili.

Rozhodujúcim kritériom pre zaradenie účtovného prípadu do účtovného obdobia je „deň uskutočnenia účtovného prípadu“, ktorý je definovaný v § 2 Opatrenia MF SR č. 23054/2002-92, ktorým sa stanovili podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva v znení neskorších predpisov (ďalej len „postupy účtovania“). Teda účtovná jednotka najskôr určí, kedy je deň uskutočnenia účtovného prípadu a potom sa rozhodne, do ktorého účtovného obdobia účtovný prípad zaúčtuje. Toto rozhodnutie je pre účtovnú jednotku dôležité najmä na prelome účtovných období.

2. Deň uskutočnenia účtovného prípadu

Podľa § 2 postupov účtovania, dňom uskutočnenia účtovného prípadu je deň splnenia dodávky, platby záväzku, inkasa pohľadávky, započítania pohľadávky, postúpenia pohľadávky, prevzatia dlhu, poskytnutia a prijatia preddavku, úhrady úveru alebo pôžičky poskytnutím nového úveru alebo pôžičky, zistenia manka na majetku a záväzkoch, schodku, prebytku majetku, škody na majetku, vkladu do obchodnej spoločnosti a družstva, pohybu majetku vo vnútri účtovnej jednotky a deň zistenia ďalších skutočností vyplývajúcich z osobitných predpisov alebo z vnútorných podmienok účtovnej jednotky, ktoré sú predmetom účtovníctva a ktoré v účtovnej jednotke nastali a účtovná jednotka má k dispozícii potrebné doklady, ktoré dokumentujú tieto skutočnosti.